

Riktlinjer inför VFU 2, KPU-60, åk 7–9 samt gymnasiet, vt 2026

VFU (Verksamhetsförlagd utbildning)

I en VFU-period knyts det teoretiska perspektivet, som du får dig till livs via föreläsningar, litteratur och seminarier/workshops här på Högskolan, samman med verksamhetsperspektivet och läraruppgifterna. I denna delkurs ingår fem veckors VFU. Det innebär att du under vecka 6 – 11, med en veckas uppehåll för sportlov, ska vara ute i skolverksamheten, antingen i grundskolans senare år eller på gymnasiet beroende på vilken inriktning du valt.

Vid kurserna under din första termin fick du bland annat kunskaper om lärarens professionsuppdrag med fokus på skolans värdegrund och lärarens demokratiska uppdrag samt hur den enskilde eleven kan inkluderas utifrån sina behov och förutsättningar. Under din andra delkurs utvecklade du kunskaper om lärandeteori, didaktik, bedömning och betygssättning men har inte praktiserat dessa kunskaper än. Nu har du påbörjat din andra och sista termin vid utbildningen och i denna delkurs kommer du att lära dig mer om ledarskap, kommunikation och konflikthantering.

Under din första VFU observerade du till en början din handledares undervisning för att successivt leda egna lektioner och planerade undervisning tillsammans med din handledare. Detta är din andra VFU-period i utbildningen nu är det dags att omsätta dina teoretiska kunskaper om didaktisk kompetens, bedömning och pedagogiskt ledarskap i praktiken. Du förväntas även att bli mer självständig och ta ett större ansvar för planering av din undervisning, även om det fortfarande sker i diskussion med din handledare.

Genom att titta på *progressionsmatrisen för VFU - Ämneslärarprogrammet och KPU-programmet* kan du se vilka förmågor och kunskaper som du ska utveckla under din VFU i mitten av utbildningen, där du är nu. Du kan även blicka framåt i progressionsmatrisen och se vart du är på väg, alltså vad du ska utveckla mot slutet av utbildningen. Det innebär att du måste utmana dig själv, vara modig, planera och undervisa så mycket du får. Träna inte enbart på sådant som du redan kan, utan framför allt på sådant som du känner dig osäker på. Det är så som du sedan kommer att arbeta med eleverna genom att motivera dem att utmana sig själva i lärandet.

Logga in i VFU-portföljen (<https://vfusyd.su.se>), som är Högskolans digitala lärplattform och pedagogiska verktyg för VFU. I portföljen hittar du all information om VFU 2 och det är också här som dokumentationen kring din VFU läggs in av dig som student, din VFU-handledare och lärare från Högskolan.

Målen för VFU-perioden (25 dagar) är att du som student:

- utifrån didaktiska synsätt på lärande och kunskap samt utifrån elevers kunskaper och erfarenheter tillämpar varierad undervisning inom ditt/dina undervisningsämnen och därigenom skapar förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas.
- använder strategier för att leda aktiviteter och undervisning med elever utifrån teorier om ledarskap, grupprocesser, sociala relationer och konflikthantering.
- med stöd av handledaren, samt förankrat i styrdokument, ämneskunskaper och ämnesdidaktik planerar, genomför och bedömer elevers prestationer skriftligt och muntligt samt återkopplar bedömningen till eleverna.
- utifrån din nuvarande kompetens identifierar och reflekterar kring ditt behov av att utveckla ytterligare kunskaper och färdigheter inom didaktik och bedömning samt ledarskap, kommunikation och konflikthantering
- tillämpar god yrkesetik* som bygger på styrdokumentens grundläggande värderingar och utifrån självkännedom och empati förhåller dig professionellt gentemot elever, handledare och personal.
- Kommunikerar på adekvat svenska** i tal och skrift med elever, handledare och annan personal.

*Lärares yrkesetik: <https://lararpdf.tmkontor.se/sv/sveriges-larares-pdf-katalog/trycksaker/larares-yrkesetik-folder-pdf.html>

**Adekvat svenska innebär i detta sammanhang svenska som är anpassad till mottagare och kontext.

VFU-placering

Du gör din VFU antingen i grundskolan eller på gymnasium/komvux, beroende på din inriktning. Din VFU-placering finns i VFU-portalen. När din placering är klar ska du omgående ta kontakt med din/dina VFU-handledare och om möjligt även göra ett besök på VFU-skolan före VFU-perioden börjar (se "Förberedelse och uppföljning av VFU" i VFU-guiden). **Du ska också logga in i VFU-portföljen (<https://vfusyd.su.se>) och bjuda in din handledare.** Glöm inte att presentera "bedömningsrapporten för VFU 2" liksom detta dokument för din/dina VFU-handledare. Tag även med ett utdrag ur "belastningsregistret" om du är på en ny skola.

Om du har en ny VFU-handledare, tänk då på att berätta vid planeringen vad du hittills gjort under din tidigare VFU-period i utbildningen samt visa ditt tidigare omdöme, så att din/dina VFU-handledare vet vilka moment som du särskilt behöver utveckla. Glöm inte checklistan!

En viktig del av din VFU är handledningssamtalen där din handledare är reflektionspartner, ger feedback och hjälper dig att se en tydlig koppling mellan teori och praktik. Du ska ha minst 1 – 2 timmars handledning per vecka och det kan vara bra att redan vid början av din VFU tillsammans med din handledare planera för hur och när samtalen ska genomföras samt hur din VFU ska läggas upp.

Frånvaro

Du har rätt till alla dina VFU-dagar och måste genomföra samtliga dagar för att bli godkänd. Om du har varit frånvarande under din VFU behöver dagarna tas igen, i så nära anslutning och så sammanhängande som möjligt till den ordinarie VFU-perioden. Bestäm i samråd med din handledare när dagarna ska tas igen och meddela VFU-ansvarig lärare vid Högskolan. Bedömningsrapporten ska fyllas i först när samtliga VFU-dagar är genomförda.

VFU-guiden

VFU-guiden hittar du på högskolans hemsida (www.hh.se/vfu). Den är ett komplement till utbildningsplanen och utgör anvisningar och riktlinjer för den verksamhetsförlagda utbildningen. Läs igenom den noga inför din VFU-period.

VFU-portföljen

VFU-portföljen är en digital lärplattform som används av lärarstudenter och deras VFU-lärare på Högskolan och handledare på VFU-skolorna. VFU-portföljen är ett pedagogiskt verktyg som studenten använder för att dokumentera och reflektera kring sin VFU och där handledare och VFU-lärare kan följa upp studentens lärande och progression. Genom att samla och strukturera material får studenten syn på sin kompetensutveckling och kan identifiera styrkor och utvecklingsområden.

I VFU-portföljen finns information om den aktuella VFU-perioden och vilka uppgifter som studenten ska genomföra under sin VFU. Där finns även en digital version av bedömningsrapporten med bedömningskriterier för aktuell VFU. Handledaren fyller i bedömningsrapporten digitalt i VFU-portföljen efter avslutad VFU.

Seminarier (obligatoriska)

Seminarium inför VFU

Innan du går ut på din VFU kommer du den 13 januari att ha ett förberedande seminarium på Campus Varberg, där bland annat riktlinjer och bedömningskriterier för VFU 2 går igenom. Upplägget för seminariet kommer att läggas ut i VFU-mappen i kursrummet på Blackboard.

Att förbereda inför seminariet:

- studera *progressionsmatrisen för ämneslärare och KPU* samt ”checklista”. Dessa dokument samt övrig information kring din VFU finns på Högskolans hemsida (www.hh.se/vfu) under rubriken *information för VFU kompletterande pedagogisk utbildning*.
- Läs kapitel 3 och 4 i *På väg mot läraryrket en handbok för den verksamhetsförlagda utbildningen* (Alvén, Fredrik. & Bohlin, Senait, Liber AB, 2021) samt kapitel 2 i *VFU i praktiken, Studentens handbok för verksamhetsförlagd utbildning* (Cajvert, Lilja, Studentlitteratur AB, 2020).

Återkopplingsseminarium

Efter VFU-perioden, kommer du att ha ett uppföljande VFU-seminarium den 24 mars på Campus Varberg. Information om vad du ska ta med och förbereda inför efterseminariet finns i slutet av detta dokument, liksom i VFU-portföljen. Upplägget för seminariet kommer att läggas ut i VFU-mappen i kursrummet på Blackboard.

VFU-besök från högskolan

Under denna VFU kommer du att få ett VFU-besök från Högskolan. Antingen genomförs besöket på plats på din VFU-skola eller blir det ett digitalt besök, beroende på din VFU-placering och vilka möjligheter den besökande läraren har att göra ett fysiskt besök. Typ av besök beslutas i samråd med den besökande läraren.

I VFU-mappen på blackboard samt i VFU-portföljen kommer det under vecka 5 att publiceras information om vem som blir din besökande lärare från Högskolan. Mejla förslag på tider senast under **vecka 6** till den lärare som ska "besöka" dig, annars riskerar du att inte få något besök/samtal och därmed inte bli godkänd på din VFU. Bestäm en lämplig tid för VFU-besöket i samråd med din VFU-handledare och besökande lärare från Högskolan. Om du har mer än en VFU-handledare räcker det att en av dem är med vid samtalet. Efter VFU-besöket fyller den besökande läraren i en besöksrapport och lägger in i VFU-portföljen.

1. VFU-besök på skolan

Den besökande läraren deltar vid en lektion som du självständigt leder och därefter genomförs ett trepartssamtal på ca 60 minuter där student, handledare och besökande lärare deltar. Din lektionsplanering ska läggas in i VFU-portföljen minst två dagar före VFU-besöket. Använd den mall för lektionsplanering som finns på Blackboard eller i VFU-portföljen. Mejla din besökande lärare och ange tid och mötesplats på skolan samt mobilnummer om problem skulle uppstå. Bifoga gärna också din lektionsplanering.

2. Digitalt VFU-besök

Den besökande läraren deltar digitalt, vid en lektion som du självständigt leder, via Zoom, Teams eller motsvarande och därefter genomförs ett digitalt trepartssamtal på ca 60 minuter där student, handledare och besökande lärare deltar. Prata med rektorn på VFU-skolan och fråga om skolans etiska riktlinjer gällande ett digitalt lektionsbesök. Var noga med att följa dessa regler. Din lektionsplanering ska läggas in i VFU-portföljen minst två dagar före det digitala VFU-besöket. Använd den mall för lektionsplanering som finns på Blackboard eller i VFU-portföljen. Skicka ett mejl med länk som den besökande läraren kan koppla upp sig på vid lektionsbesöket samt mobilnummer om problem skulle uppstå. Bifoga gärna även din lektionsplanering. Fundera inför besöket tillsammans med handledaren, hur lektionen på bästa sätt kan sändas digitalt för att uppnå så hög kvalité som möjligt på ljud och bild. Var ska kamerans placeras? Finns det möjlighet att byta kameravinkel vid några tillfällen under lektionen eller går det att använda två kameror, så att man kan växla mellan olika perspektiv?

Studentens uppgifter på VFU-skolan

1. Du ska formulera ett personligt mål för denna VFU-period. *Skriv in ditt personliga mål under professionsutveckling i VFU-portföljen.* På detta mål ger handledaren formativ återkoppling i bedömningsrapporten (bedöms inte med betyg).
2. Du ska närvara på skolan 35 timmar/vecka. Utmana dig själv genom att undervisa så mycket du kan och får. Öka din undervisningstid succesivt för att andra halvan av din VFU komma upp till minst 8 till 10 timmars undervisning per vecka. När du inte undervisar, observerar du din handledares undervisning eller deltar i övriga uppgifter som ingår i läraruppdraget, till exempel planering av undervisning, arbetslagsmöten, konferenser etc. *Skriv loggbok (dagbok), om vad som händer och reflektera över det.* Inför handledningssamtalen ska du välja ut några korta reflektioner och lägga in i VFU-portföljen som kan användas som utgångspunkt. Loggboken har du även nytta av när du ska skriva din självvärdering.
3. Du ska formulera och genomföra en skriftlig planering av undervisning, för ett avgränsat arbetsområde/moment. Planeringen ska visa koppling mellan lärandemålen i styrdokumentet, undervisning och bedömning samt utgå från ämnesdidaktiska teorier. *Lägg in din planering under professionsutveckling i VFU-portföljen.*
4. Du ska kontinuerligt och med variation organisera och leda undervisning som präglas av interaktion med elever samt identifiera och använda strategier för att få elevers uppmärksamhet och väcka nyfikenhet. I din undervisning använder du olika uttryckssätt i syfte att skapa förutsättningar för delaktighet och lärande där elever bekräftas, inkluderas och utmanas samt uppmärksammar grupprocesser och konfliktsituationer.
5. Du ska *med stöd av handledaren* konstruera och välja ut bedömningsformer som är lämpliga för eleverna och anpassade till lärandemålen. *Under vägledning* bedömer du elevers kunskaper formativt såväl som summativt samt återkopplar bedömningen till eleverna.
6. Reflektera över några (2 - 3) "critical moments" som inträffar under VFU-perioden. *Lägg in dina "critical moments" under professionsutveckling i VFU-portföljen.*
7. Du ska, med hjälp av din VFU-handledare, *filma en del av en lektion* som du leder för att efteråt tillsammans diskutera dina styrkor och eventuella förbättringsområden. Gör detta vid två tillfällen, i början och i slutet av VFU-perioden och diskutera din utveckling.
8. Du ställer dig frågor om din nuvarande kompetens och utvecklingsområden samt reflekterar över kvaliteten i din pedagogiska verksamhet.

Bedömningsrapport

Efter avslutad VFU, när du har genomfört samtliga VFU-dagar, fyller din handledare i bedömningsrapporten för VFU 2 digitalt i VFU-portföljen (finns under rapportmallar).

Bedömningen av din VFU sparas i VFU-portföljen och du kan följa din progression under utbildningen. En PDF-version av bedömningskriterierna finns även på Högskolans hemsida (www.hh.se/vfu) samt i VFU-portföljen och kan tex användas som underlag vid diskussion med din handledare.

Om du har missat VFU-dagar under den ordinarie VFU-perioden, väntar din handledare med att fylla i bedömningsrapporten tills samtliga dagar är genomförda.

Efterseminarium

Som underlag för gruppdiskussioner vid efterseminariet den 24 mars på Campus Varberg ska du förbereda dig enligt nedan:

- Vid seminariet ska vi reflektera över undervisningssituationer, så "ha till hands" en lyckad och en mindre lyckad situation vi kan diskutera kring. Utgå från dina "critical moments" (punkt 6, under VFU-uppgifter)
- Ha tillgång till din loggbok där du har reflekterat över delaktighet och lärande samt grupprocesser och konfliktsituationer (punkt 4, under VFU-uppgifter).

Studentens skriftliga reflektionsuppgift:

- **Studentens självvärdering – VFU 2**
Identifiera och reflektera kring hur väl du har uppnått utvalda mål för kursen och vilka kunskaper och färdigheter du behöver tänka på att utveckla till nästa VFU-period. Utgå från din loggbok och de reflektioner som du har gjort kring studentens VFU-uppgifter (punkt 1 - 8 i detta dokument) och tänk på att reflektera i förhållande till kurslitteratur och att ange referenser. Blankett för självvärdering av VFU 2 kommer att finnas i VFU-portföljen samt i VFU-mappen på Blackboard.

Ladda ner självvärderingsblanketten och fyll i den digitalt. Skicka in den till anvisad inlämningsplats på Blackboard senast 2026-04-02

Din självvärdering bedöms med U, G eller VG och ingår som en del av bedömningen av din VFU.

Betyg

Kursen betygsätts med något av betygen U – G – VG. Betyget grundas på aktivt deltagande vid seminarier, VFU-handledarens bedömning med utgångspunkt i bedömningsrapportens punkter, VFU-besöket samt kvalité på inlämnad självvärdering.

Avslutningsvis

VFU-dokument och allmän information om VFU finns på www.hh.se/vfu

Dokumentation kring din VFU görs i VFU-portföljen och där finns även information samlad om VFU 2. Du loggar in i VFU-portföljen på <https://vfusyd.su.se>

Hoppas att du får en trevlig och lärorik VFU!
Skulle du ha några frågor, tveka inte att kontakta mig!

Hälsningar

Charlotte Hammarsten

VFU-ansvarig lärare för KPU-60

e-post: charlotte.hammarsten@hh.se mobil: 070 497 26 20